

МѢСЕЧНО ИЛЛЮСТРОВАННО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

Год. VII.

Юлий, 1898.

Брой 7.

СВѢТА СЯ ДВИЖИ. ¹⁾

Свѣта ся движи, нъ не на доло, било въ социална организация, религия, етика, нравственност или въ благодѣяние за бѣдѣщите. Неговия пѣтъ е на горѣ прѣзъ нерѣдовни напрѣдвания и отстъпления, повторения, и съ разни бързини, нъ всякога на горѣ въ най чиста видѣлна, любовъ и животъ. Туй не е мѣшпето на приказливи Манталини, цинически тълкователи на общия животъ, меланхолически философи на историята, или пессимистическитѣ тълкователи на Библията. Иова царува, не дявола. Человѣчеството изцѣло, и въ много голѣми части, става по добро, а не по зло. Обществото на всякъдѣ показва съединение, стѣлкновенне и болѣзни отъ борбата мѣжду добро и зло; нъ доброто прѣодолява.

Единъ поглѣдъ на задъ.

Свѣтътъ възлази къмъ по голѣма височина на философско и морално благосѣстояние чрѣзъ подобрителна социална урѣдба. Този фактъ е очевиденъ на всички които изучаватъ сегашната цивилизация. Сравни я съ цивилизацията на Римската Империя както е описана отъ Дьолингеръ, Гиббонъ и Латинскитѣ поети и историци въ врѣмето на Христовото рождение. Сравни религията, етиката и социалното положение на Августовата ера съ тѣзи на Викторианата ера, и

¹⁾ Извлѣчение изъ писмата на Д-ръ Хунтле

напрѣдкътъ ся вижда да е чудесенъ. Прѣобрѣцаннето на человѣкоядци въ человѣколюбци, и на Келтитѣ, Саксонитѣ и Скандитѣ въ най доброто олицетворение на алтруизмъ, е почти за невѣрване.

Усвояваннето на политически конституции отъ образованитѣ народи спорѣдъ тѣхнитѣ прѣдпочитання и амбиции е било въ размѣръ съ тѣхния умственъ и нравственъ напрѣдкъ. Коренитѣ на Англо-Саксонскитѣ закони и заведения сж въ идентѣ и обичаитѣ на старитѣ Тевтони въ Германскитѣ горци; нъ самитѣ заведения и закони сж ся измѣнили подъ влиянието на Християнството въ Англия въ врѣмето на Алфреда, Милтона и Гладстона. Прѣобразователния законъ въ 1832 прѣнесе политическата сила отъ аристократитѣ въ общата масса на народа.

Правителство отъ Народа.

Правителството отъ народа, чрѣзъ народа и за народа не е характеристично само за Американскитѣ Съединени Щати, макаръ че тамъ Линколновата афоризма намира най свѣтлото си пояснение. Прѣзъ ужасната война (1861 — 1865), Американския народъ изми отъ себе си пятното на робство и влѣзе въ една епоха на равни права и длѣжности подъ равни закони. Свѣтътъ ся движи по права линия. Япония, „Источнитѣ Британски острови,“ съ готовност зима Западната цивилизация, и съ нея до една голѣма стѣнень Християнската религия; Ки-

тай осѣща пронизателната сила на нови идеи и електрическото трѣптение на единъ новъ животъ; зарята на единъ славенъ денъ позлатява небесата на цѣлия Истокъ, и ще свѣтне въ единъ ясенъ безоблаченъ день. Абсолютизмъ, монархия, олигархия, аристокрация, и плутокрация сж вече отживѣли; деньтъ си въ много земи. Прѣдставителната демокрация е сега прѣодоляващото въруо на Английски — говорящитѣ и на всички напрѣдничави народи.

Въспитателния напрѣдъкъ.

Прѣдполагаемото социално и политическо единство на хилядо и петстотинъ милиони човѣчески смѣщества е повече поетически сънъ за повърхностнитѣ мислителци; нъ точно колкото единъ сънъ, и повече отъ една глупостъ, бѣше възможността на прѣдставителна демокрация като Американската за Ефратскитѣ деспоти, Римскитѣ патриции и Гръцкитѣ граждани. Науката е много напрѣднала. Литературата никога не е била тъй распространена и отъ такъво добро качество; науката никога не е била тъй услужлива; искусствата никога не сж били тъй общоразбирани, критикувани и оцѣнявани. Днѣсь човѣческиятъ гений впрѣга електричеството въ трамвая, парата въ локомотива, и парахода никакъ не се грижи за буритѣ на океана. Парнитѣ орала, искуснитѣ косачки и ефективнитѣ жътварки, притурятъ плодородие на нашитѣ ниви, и евтиния на храната.

Подобрѣние на Машинитѣ.

Прѣсмѣта се че единъ човѣкъ съ употреблението на машини може да произведе сега толкова жито колкото сто и четиредесатъ и четири човѣци въ врѣмето на Одисия. Новитѣ методи въ желѣзната индустрия произвеждатъ двадесатъ и петъ пѣти повече сега отъ колкото въ старо врѣме; и въ работянieto на памука единъ човѣкъ може да извърши триста и двадесатъ пѣти повече отъ своя прѣдшественникъ въ 1769 год. Нови источники за прѣпитание се появяватъ съ увеличението на населението. Прѣди шестдесетъ години правата на работницитѣ се не зачитаха, нъ сега тѣ сж покровителствуватъ отъ законитѣ. Въ мно-

го фабрики нѣма вече стѣлкновение мѣжду работници и капиталисти по причина на приспособлението на кооперативната система.

Здравостъ и Добри Пѣтища.

Днесъ хората живѣятъ въ по-добри кѣщи, хранятъ се и обличатъ се по добрѣ. Добрѣ възпитани доктори изобилватъ, и, когато има нужда, тѣхната прислуга е безплатна. Възпитанието е достъпно за всички, и публичнитѣ библиотечки много спомагатъ за развитието на всички които желаятъ своето умствено унапрѣждане.

Въ 1896 год. въ Съединенитѣ Държави и имаше 183.141 мили желѣзни пѣтища които улѣсняватъ пѣтуванieto и прѣнасятъ на всякъдѣ разнитѣ произведения. Търговията се распространява въ чудесенъ размѣръ. Домашнитѣ индустрии на Съед. Държави въ 1894 год. възлѣзяха на 61,650,000,000 лева; онѣзи на Англия, Франция и Германия до сумата 60,500,000,000. Чуждестранната търговия на Съед. Държави възлѣза на 125 лева за всякой жителъ, срѣщу 180 за Франция и Германия, и 460 за Велика Британия.

II.

Мнозина мислятъ че свѣта става по добръ въ социални организации, нъ човѣцитѣ ставатъ по лоши. Всякой човѣкъ мисли че мѣстото въ което той живѣе е най-лошо, нъ той се сърди ако нѣкой чужденецъ му каже това. Истината е че нравствеността въ Съединенитѣ Държави е по-висока и по чиста отъ колкото бѣше въ миналия вѣкъ, и че пълната инкорпорация на идеаленъ законъ за нравствена практика не е съвсѣмъ единъ смѣшенъ сънъ. Такъво заключение слѣдва отъ изучаванieto на нравственитѣ явления общи на Германскитѣ, Латинскитѣ и нѣкои Источни народи.

Въпросътъ на Прѣстѣпление.

Една съвсемъ вѣрна статистика на криминалната юриспруденция за цѣлия деветнадесатий вѣкъ не съществува. Обаче внимателно събранитѣ свѣдения сж практически вѣрни. Прѣстѣплението срѣщу личността, имуществото и общото благоденствие не се увеличава. Отъ 82,329 затворници на

Юн. 1, 1890 год., 9,968 бѣха въ работни домове, т. е. бѣха повече сиромаси отъ колкото прѣстѣпници; 43.19 процентъ на които мѣсторождението ся знаеше бѣхъ туземци, и 56.81 процентъ принадлежаша на чуждестранния елементъ. Повече отъ 18,000,000 имигранти, главно отъ измѣтътъ на Европейскитѣ народи, влѣзоха въ Съединенитѣ Държави мѣжду Окт. 1, 1820, и Юн. 30, 1896 год. Много отъ тѣхъ, попричина на нѣмание работа, пиянство и развратъ, станаха прѣстѣпници. Нѣ догдѣто това е за оплакване, голѣмия напрѣдѣкъ въ интелигентностъ и нравственностъ на нашитѣ чуждестранни граждани, намалението на прѣстѣпления въ нашитѣ голѣми градове, растящата сила на въздържателнитѣ чувства, на публичната възпитателна система, и на патриотическото чувство — всичкитѣ тѣзи сж радостни доказателства на пророчествата за бѣдѣщи подобряния.

Нравствени Характеристики.

Едно сравнение на нравственитѣ качества на главнитѣ народи прѣзъ 1897. съ онѣзи прѣзъ 18 вѣкъ и първата половина на 19-й вѣкъ, показва едно чудесно измѣнение къмъ подобро. Уалтеръ Безантъ потвърждава че въ 18 вѣкъ Английския народъ нѣмаше религия, нито нравственностъ, нито възпитание, нито знание; че тѣ биваха испояждани отъ ужасни болѣсти, или прѣждеврѣменно умираха отъ извънрѣдно употребленіе на спиртливн пития. Като нѣмаха право да земѣтъ участие въ управлението на народнитѣ работи, тѣ мразѣха правителство, законъ и религия; бѣха агностици или безбожници, никога не четѣха Библията, нито ходяха на Църква. Вземаніе силѣмъ чловѣци за служба въ войската и флотата, както и принуждението на дѣца и жени да работятъ въ рудницитѣ, бѣше съсипателно за народа. Нѣмаше никакво подобряние чрѣзъ законъ до 1833 год. Нѣмаше никаква видѣлина да распрѣсне черната нравственностъ на народа. Всѣкитѣ членове на обществото псуваха като развратени колари къмъ упорититѣ мулета. Развратни пѣсни, мръсни разговори и още по мръсни книги ся употребляваха отъ почтеннитѣ общества.

Пиратство и Робство унищожени.

По край Атлантическия брѣгъ имаше много морски разбойници. Чрѣзъ мѣжду-народни съглашения, тѣ бидоха съвършенно не-трѣбени. Улавяние и продаване въ робство на негри бѣше почти всемирно. Пванъ Уесли нарѣче робството „врѣхъ на всичкитѣ беззакония.“ Уашигтонъ, Джеферсонъ, и други забѣлѣжителни Американци имаха сж щето мнѣние. Нравственитѣ сили които произведоха възпитана съвѣсть, Християнска съвѣсть, справедливостъ и любовъ спрѣмо другитѣ, прѣминаха въ политическитѣ убѣждения на милиони и доведоха войната за унищожението на робството. Отъ тогава негритѣ, които прѣди 40 години нѣмаха никакви права които бѣлитѣ бѣха длѣжни да почитатъ, сж придобили права равни съ онѣзи на бѣлитѣ. Тогава тѣ бѣха най сиромаситѣ чловѣци на свѣта. безъ домове, безъ законни домашни връски. Нѣ тѣ имаха силна вѣра въ едно Върховно Провидение и сж вече придобили богатство и основали законни фамилии. Днѣсь тѣ плащатъ данъци за 2,000,000,000 лева недвижими имуществва. Тѣ притѣжаватъ три банки съ 15,000,000 лева капиталъ; тѣ иматъ 200 дневни и седмични вѣстници; 30,000 учители, 2,000 доктори, 295 дентисти, 3,000 адвокати, 2,800 проповѣдници, 540 телеграфисти, 1,466 пияжнери, 2600 капитани и пилоти на кораба.

Употрѣбление и злоупотрѣбление на спирт-ни пития.

Употрѣблението, или злоупотрѣблението, на алкохолически пития е единъ отъ най смъртоотнитѣ пороци на врѣмето. Въ 1896 година, въ Съединенитѣ Държави ся падало на глава по единъ галонъ ликьоръ, когато въ 1823, по седмъ и половина галони на глава. Законътъ който билъ прокаранъ въ Мейнъ и 5 — 6 други Щати въ 1850-55 год., спрѣлъ пиянството до една голѣма стѣпень. Прѣселението на много Тевтонц, Келти и Славяни парализирало силата на закона, обаче много отъ добритѣ му ефекти още оставатъ. Моралното чувство не търпи сега пиянство въ доброто общество, въ търговскитѣ кръгове или въ длѣжностнитѣ лица. Една десета отъ невъздържанието ко-

ето съществувахе прѣди 50 години не съществува сега. Нито ще може то да упростовава такъво голѣмо пространство въ бѣдѣ. Естеството на опивателното питие и неговитѣ ужасни ефекти върху тѣлото, душата, културата, социалното състояние и религията ся разбиратъ днѣсь подобрувъ отъ колкото въ миналото.

По малко свирѣпостъ и безсрамни дѣла.

Обществото на всякъдѣ става по цѣломудрено колкото ся намалява пиянството. Въ Англия е имало въ 1837 год. нѣкакви си прѣдставления които перото ся отказва да описва. Днѣсь не е възможно нито благороднитѣ, нито милионеритѣ, нито самата царска фамилия да популяризиратъ, ако биха искали, тѣзи отивателни игри. Всички тѣ забавления и развлечения, като лекции, опери, концерти, театрически прѣдставления и пр. сѣ много по културни и полезни. Религията е по жива и по чиста и църквата е по естетическа и Христоподобна.

Намаление на Комарджилъка.

Комарджилъка, така справедливо осмѣждана за измамителенъ и разоряющъ духовния и домашния животъ, бѣше върлющата страсть въ 1837. Ню Джерзейския Щатъ строго запрѣщава съ законъ всякой видъ комарджилъкъ. Най голѣмо вниманиа ся обръща къмъ въпроси отъ общественна полза. Свѣта ся движи. Той трѣбва да е по добръ, нѣ той е по добръ, и дава обѣщание за по свѣтло бѣдѣще въ всяко отношение.

(Слѣдва)

КАПИТАНЪ БОППЪ. ЖУКОВСКИЙ.

На търговския корабъ „Медуза“, който пътувалъ отъ Лондонъ за Бостонъ, билъ капитанъ Боппъ, морякъ твърдѣ искусенъ но въ същностъ лошъ чловѣкъ. Той тѣй притѣснявалъ своитѣ подчинени, билъ така много развратенъ и тѣй се подигравалъ съ всѣка свѣтнина, щото цѣлия екипажъ на кораба го смъртно ненавиждалъ. Най послѣ, пригответено било да избухне бунтъ и капитанъ щѣлъ да пострада, обаче Господъ рѣ-

шилъ другоаче: Еднѣжъ той се опасно поболѣлъ и командата на кораба взелъ корабоводачѣтъ, а тѣй, изоставенъ отъ всички, лежалъ въ каютата. Екипажътъ рѣшилъ щото той да умрѣ безъ помощъ, като заразенъ отъ чума и това съ злобенъ смѣхъ му било извѣстено. Четири дѣня вечъ лежалъ самичекъ и никой не дръзналъ да иде при него та поне съ капка вода да разхлади изсъхналия му языкъ, или увисналата му на възглавницата глава да подпре, или пъкъ съ благи думи утилатъ му душа да ободри. Той билъ самъ и смъртъта страшно гледала въ очитѣ му.

Еднѣжъ той зачулъ, че до вратата на каютата дошелъ нѣкой си и го попиталъ съ умилень гласъ: „що ви е г-нѣ капитане?“ — Това билъ малкиятъ Робертъ, момче на 12 години, на когото домигало за капитанъ. — Нѣ на въпроса му, болния грубо отговорилъ:

— Тебе работа ли ти е? Махвай се отъ тука!

На другия дѣнь момчето отново дошло въ каютата и попитало.

— Нуждаете ли си отъ нѣщо, г-нѣ капитане?

— Ти ли си, Роберте? попиталъ болния съ едвамъ чутъ гласъ.

— Азъ съмъ, г-нѣ капитане.

— Ахъ. Роберте! азъ страдахъ цѣлата нощъ.

— Позволете ми да ви омиѣ рѣцѣтъ и лилето, казалъ Робертъ, това може да ви поразхлади малко.

Болниятъ кълмналъ главата си въ знакъ на съгласие. А Робертъ, като му прислужвалъ, го попиталъ:

— Мож ли сега да ви обрѣснѣ г-нѣ капитане?

Това му сѣщо било позволено. Послѣ Робертъ тихичко се доближилъ до него, поправилъ възглавницата му, и най послѣ, като се поосмѣлилъ повече поиталъ го:

— Сега мога ли да ви дамъ да пиете чай?

И Капитанъ спокойно на всичко се съгласявалъ. Той тѣжко въздишалъ и съ тѣжна усмивка поглеждалъ на дѣтето. Увѣренъ, че въ бѣдѣще нѣма да получи никаква помощъ отъ своитѣ хора, той съ злоба рѣшилъ въ сърдцето си да не говори съ никого отъ тѣхъ ни дума. „По добръ сто пѣти да умрѣ, казалъ той, нежели да приемѣ отъ тѣхъ помощъ.“ Но милата дѣтинска услужливостъ

поколебала цѣлата му вътрѣшность: желѣзната му душа се смекчила и въ очитѣ му, мрачни и свирепи до тогава, появили се съзри.

Но прѣброени били неговитѣ дни. Той явно отпадалъ и най послѣ се увѣрилъ, че животътъ му виси на косъмъ. Ужасъ обхваналъ душата му, когато единжъ си спомнилъ за смъртта и за вѣчността; съвѣстътъ, съ страшенъ викъ се събудила въ него. Но не искала да ѝ се покори коравата му душа; той озлобенъ и къмъ всичко враждебенъ, мълчаливо би проклѣлъ цѣлиятъ свѣтъ, ако млиятъ гласъ на дѣтето, испратено отъ Бога, не бѣ го стрестилъ единжъ. И ето защо когато единжъ Робертъ отишелъ при него и го попиталъ: „Не ли вие по добръ, г-нѣ капитане?“ той отчаено изпъшкаръ:

— Ахъ, Роберте, горко ми! Моето тѣло отпада все повече и повече, ами бѣдната ми душа!... Съ менъ що ли ще стане? Азъ съмъ голѣмъ грѣшникъ! Менъ ме очаква вѣчна мъка; Азъ никому съ нищо не съмъ помогналъ, азъ съмъ грѣшникъ, азъ съмъ навѣки погинѣлъ чловѣкъ.

— Не, г-нѣ капитане, Богъ ще ви помага, помолете му се!

— Напраздно ще се моля; за менъ нѣма вече никакъ надѣжда за спасение. Ахъ, Роберте, какво ли ще стане съ менъ?

Така исповѣдалъ той прѣдъ дѣтето своето толкозъ безчувствено сърдце, и Робертъ межу това правилъ всичко за да го ободри, но напраздно.

Единжъ, когато, както и по отъ напрѣдъ, момчето дошло въ каютата, болния, който едвмъ дишалъ му казалъ:

— Слушай, Роберте, азъ мисля, че на кораба може да се намѣри нѣкое евангелие; потърси, поискай!

И дѣйствително евангелие се намѣрило. Когато Робертъ му го подалъ, то очитѣ му свѣтнало отъ радостъ.

— Роберте, казалъ той, това ще ми помогне, навѣрно ще ми помогне. Чети друже! Сега познахъ що ми трѣбва и въ що се състои моето спасение. Съдни, Роберте и чети! азъ ще те слушамъ.

— Но що да ви четя, г-нѣ капетане?

— Незнамъ, Роберте, азъ никога не съмъ хващалъ въ ръката си евангелие; чети, каквото обичашъ, безъ изборъ, каквото ти се случи.

Робертъ отворилъ евангелието и почналъ да чете. Два часа челъ той, а капитанина, съ глава обърната къмъ него и клюмнѣла надъ постелята слушалъ съ най голѣма жадность. И тъй както давящиятъ се въ морето се улавя за нѣкоя дѣска, така също и той се хванѣлъ за тѣзи думи, които, като молния освѣтили неговата мрачна душа. Той напълно съзналъ своето нищожество и правосъдието на Твореца му се прѣдставило съ неминуема погибелъ.

Макаръ и да слушалъ за свѣтото име на Спасителя, но не смѣлъ да се надѣва за спасение. И прѣзъ нощта, когато останѣлъ самичкъ, той размишлявалъ за четеното, но въ тѣзи мисли душата му неможела да намѣри никакво утѣшение.

На слѣдующия день, когато Робертъ влезалъ пакъ въ каютата, той му казалъ:

— Друже мой, азъ чувствавамъ, че нѣма да видѣ вече земя, послѣднитѣ ми дни наближаватъ и азъ скоро ще бѣдъ хвърленъ отъ кораба въ морето. Ахъ Роберте! азъ ще погинѣ, за винаги ще погинѣ! Неможеши ли ми помогна? Помогни се, друже, за менъ! Вѣрвамъ, че ти знаещъ молитви.

— Не, г-нѣ капитане, незнамъ освенъ „отче нашъ;“ нежъ заедно съ мама съмъ челъ всѣка сутрина и вечеръ.

— Ахъ, Роберте! моли се за менъ; падни на колѣни и моли се, щото Богъ да бѣде милостивъ; нека той те награди за това. Моли се, друже! моли се за твоя отхвърленъ и грѣшенъ капитанинъ.

Но Робертъ се бавилъ, а болния го молилъ и принуждавалъ; всѣка минута той изговарялъ съ въздишка: „Царю небесний, смили се за мене грѣшникъ!“ и разплаквалъ се. „За Бога, Роберте, падни на колѣни и моли се за менъ!“

Нажаленото момче паднало на колѣни. прострѣло ръцѣтъ си и съ плачъ заговорилъ: „Господи, смили се за моя боленъ капитанъ! Той иска азъ да се моля на тебе заради него, но азъ немога да се моля. Смили се за него! Той, горкиятъ, се плаши че ще погине. Ти Господи, недавай да погине! Той казва че ще бѣде въ ада, Ти, Господи вземи го на небото! Той мисли че дяволътъ е завладѣлъ душата му, но Ти, Господи, направи, щото ангелъ да се застъпи за него! Менъ ми е мило за него; него всичкитѣ съ го изоставили, но до като е живъ азъ не-

прѣстанно ще му прислугвамъ; повече да сторѣ за него не могъ; смили ся и надъ двамата ни, Господи, и научи менъ какъ да се моля за него.

Болния мълчалъ; невинността, съ която дѣтето се молило за него, проникнала цѣлата му душа; той лѣжалъ неподвижно, съ стиснати рѣцѣ, съ глава облѣгната на възглавницата и потоци отъ сълзи текли отъ очитѣ му.

Робертъ свършилъ молитвата и си отишелъ съвсемъ разтрѣвоженъ: дълго време стоялъ той на подътъ, като въздишалъ тѣжко и гледалъ на вълнитѣ. Привечеръ той се завърналъ при болния, кумуто до късно прѣзъ нощта челъ евангелието, а капитанина, отъ своя страна го гледалъ съ неизразимо умиление.

На другата сутрина Робертъ се смаялъ, като дошелъ пакъ при капитанина; погледалъ и видѣлъ, че съ него е станало нѣкакво си произшествие. Страхътъ, който усилявалъ естествената дивостъ на лицетъ му, изчезналъ; вмѣсто прѣдишната угриженостъ и смъртна блѣдностъ, сега то гряяло отъ смирение, радостъ и святостъ, като освятено отъ онзи благодатенъ лъчъ изходящъ отъ Бога за кающитѣ се.

— Ахъ, Роберте! казалъ болниятъ съ слабъ гласъ, каква нощъ прѣкарахъ азъ! Знаешъ ли що станъ съ менъ? Азъ, друже мой, никога немогъ да ти го искамъ съ думи. Но слушай! вчера, като мя остави и азъ туку що бѣхъ заспалъ съ душа проникната отъ евангелската святостъ, изведнѣжъ тука прѣдъ менъ знаешъ ли кого видѣхъ? — самиятъ спасителъ Христосъ, тѣй както е билъ прикованъ на кръста. И стори ми се, че азъ стапахъ, приближихъ се до краката му и завикахъ, както слѣпиятъ за когото ми четохте: „Сине Давидовъ, Исусе Христе, помилуй мя!“ Тогава ми ся стори, че той погледнъ на мене; да, друже мой, на мене, на твоя коваренъ капитанинъ... И о, какъ погледна! съ какви думи да опиша този поглѣдъ!... Азъ затрѣперахъ; всичката кръвъ нахлу въ сърдцето ми; стори ми се като че ще умрѣ. Съ страхъ, но и съ надѣжда азъ се осмѣлихъ да го поглѣднъ. И знаешъ ли що? Той... Да, Роберте!... Той се усмихна на менъ отвърления съ една милостива небесна усмивка. О, тогава що стана съ мене! языкътъ ми е безсиленъ да го искамъ. Азъ гледахъ на не-

го... гледахъ и очаквахъ... Но що очаквахъ? Незнамъ, но треперящето ми сърдце знаеше. А той отъ кръста цѣлъ облѣгнъ съ кръвъ течаща отъ ранитѣ му, гледаше тѣй благо съ такова прискърбие и нежностъ на мене... Изведнѣжъ азъ чухъ ясно и сладкъ гласъ който пронизваше цѣлата ми душа. Той ми каза: „Бѣди добъръ и вѣрвай!“ Отъ радостъ сърдцето ми се разтупа силно въ грѣдитѣ; азъ паднахъ прѣдъ кръстътъ съ плачъ и викъ... Но видението бѣше изчезнало; тогава азъ трепнахъ и се събудихъ.

Но сънъ ли бѣше това? Не, не бѣше сънъ. Сега азъ знамъ, че този който е билъ прикованъ на кръста за всички и за менъ, мя спаси. Азъ вѣрвамъ въ това което той е казалъ на тайната вечеря, когато е прѣломвалъ хлѣба и вливалъ въ чашитѣ виното. Сега вече не мя е страхъ че ще умрѣ, понеже моя искупителъ е живъ и грѣховетѣ ми ще бѣдѣтъ простени. Да оздравѣя вече азъ не очаквамъ и не желая; азъ чувствавамъ, че скоро ще се простѣ съ животътъ си и туй нѣщо ме радва сега.

Отъ тѣзи думи Робертъ, който до тогава тайно плакалъ, неможелъ да се стърпи вече и заплакалъ високо:

— Не умирайте, г-нѣ капитане! Не, вий нѣма да имрете.

На това болния отговорилъ съ усмивка:

— Не плачи, мой добрий Роберте Богъ яви надъ менъ своето милосердие и сега азъ съмъ щастливъ; но мило ми е за тебе, като за рожденъ синъ; ти си длъженъ да останешъ на кораба, между тѣзи лукави хора самичко и неопитно дѣте... Може би и съ тебе ще стане тѣй, както съ мене! Ахъ Роберте, варди се да не тръгнешъ по моя лошъ пѣтъ; виждашъ какъ води той. Друже мой! твоята любовъ къмъ мене е била голѣма; азъ ви дължа всичко; ти ми си билъ отъ Бога испратенъ въ страшния часъ; ти ми показва, и то безъ да знамъ какъ, пѣтътъ на спасението. Нѣка Всевисшнй да ти награди за това. А на всичкитѣ други на кораба кажи отъ моя страна, че искамъ да мя простѣтъ, понеже азъ имъ прощавамъ всичко и ще се моля за тѣхъ.

Цѣлия този день болния прѣкаралъ спокойно и съ дълбоко внимание слушалъ евангелието. А когато се стъмнило и Робертъ трѣбвало да си отиде, той го благословилъ

и съ тѣженъ поглѣдъ го испроводилъ до вратата на каютата.

Рано на слѣдующия день Робертъ отишелъ въ каютата, отворилъ вратата и видѣлъ, че капитанина го нѣма на прѣжното му мѣсто. Той като си подпомагалъ съ възглавницата пропѣлзилъ до жгълтъ, дѣто на сънъ му се билъ явилъ кръста. Тамъ съ обърнато къмъ стената лице, прѣгърбенъ, съ глава мушната въ постелята и съ силно стиснати рѣцѣ, лежалъ той на коленѣ. Развълчувания Робертъ, като го видѣлъ тѣй, вдървилъ се при вратата. Той го глѣдалъ и чакалъ, но не смѣялъ да се помръдне. Изминали се двѣ минути и най послѣ едвамъ пошепналъ, „г-нъ капитане!“ — Отговоръ не се получилъ; пристѣпилъ двѣ крачки напредъ и извикалъ малко по-силно: „г-нъ капитане!“ Но всичко било тихо и никакъвъ отговоръ нѣмало. Приближилъ се до постелята му и казалъ до самото му ухо: „г-нъ капитане!“ — пакъ прѣдишната тишина. Похваналъ рѣцѣтъ и краката му, а тѣ студени като ледъ. Въ страхътъ си извикалъ високо той: „г-нъ капитане!“ и го хваналъ за рамената. Тутака си положението на тѣлото му се промѣнило: той падналъ полека на гърбътъ си и главата му се сложила само на възглавницата; очитѣ му были затворени, странитѣ блѣдни, видѣтъ спокоенъ и рѣцѣтъ сгърнати, като на молитва.

По този начинъ капитанинътъ умрѣлъ спокойно и съ надежда на Божнето милосърдие.

Превелъ: *Ст. Маневъ.*

ПИСМО ОТЪ ПОЧИНАЛИТЪ.

Може би ти си готовъ да кажешъ, „О, само да можяхъ да чюя ще едпѣжъ отъ приятеля си.“ Възлѣзъ съ крилата на вѣрата и ти ще слушашъ и виждашъ всякой день тѣзи които сж починали въ Христа. Тѣ не ти пишатъ писма сега, нъ въ онова хубаво писмо което тѣхния Богъ и нашия Богъ е писалъ, особно ся споменува за нашитѣ починали. Да, чрѣзъ това писмо ти можешъ да чюешъ всякой день отъ приятеля си когото оплаквашъ.

Азъ го прочитахъ тази заравъ, и ся научихъ че монтѣ любезни сж добръ и блаженни: „За това сж прѣдъ прѣстолътъ Божий,

и служатъ нему день и нощъ въ неговнитъ храмъ; и сѣдящия на прѣстолътъ ще распроstre скията си върху тѣхъ. Нѣма да огладнѣятъ вече, нито ще ги удари слънцето, нито пекътъ; защото Агнето което е посрѣдъ прѣстолътъ ще ги упасе, и ще ги заведе на живи извори отъ води, и ще обърне Богъ всяка сълза отъ очитѣ имъ.“ Откр. 7: 15—17.

Азъ ся научихъ сжщо че любезнитѣ му славни другари, ся безброино множеството ангели. Евр. 12-22.

Азъ ся научихъ още и за монтѣ любезни че не сж пролели ни една сълза, не сж почивствували ни една болка, не сж прѣкарвали ни единъ скърбенъ часъ, ни една тѣжка минута, нито ще прѣкаратъ, защото господарътъ на мѣстото е тѣй общалъ: „И ще обърне Богъ всяка сълза отъ очитѣ имъ, и смъртъта не ще дя има вече, нито жалѣние, нито псѣкъ, ни болѣсть ще има вече, защото първото ся мина.“ „И нощъ не ще да има тамъ; и нѣматъ нужда отъ свѣтло и отъ слънчена видѣлина; защото Господъ Богъ ги освѣтлява; и ще царуватъ въ вѣки вѣковъ.“ Отк. 21:4 22:5.

Тѣ учаха „една нова пѣсенъ“, която никой не може да научи освѣнъ онѣзи „конто сж искупени отъ земята“. Тѣ пѣяха „на тогози който е възлюбилъ насъ, и омилъ ни е е отъ грѣховѣтъ ни съ кръвта си, и който направилъ насъ царне и священници Богу: Отк. 1: 5,6.

Имаше едно усилне даоиметѣхното блаженство, нъ языкътъ бѣше не достатъченъ, защото бѣше „нейзговоримо и пълно съ слава“. Писмото говорене за „почивка“ „пълна радостъ“, всегдашни удоволствия, повече отъ колкото можемъ да си въобразимъ. I кор. 2:9.

Желаешъ ли да попиташъ да ли въ такъво едно положение тѣй ново, тѣй свѣтло, толкова далечъ отъ любезни конто едпѣжъ бѣха необходими за блаженство, да ли нашитѣ любезни сж въ всичко задоволни? Ако погледнешъ въ писмото ти ще намѣриши отговоръ: „А азъ съ правда ще рѣда лицето ти: ще ся ся наситя отъ видѣтъ ти когато ся събудя“. „Кого имамъ на небето? и на земята не щж другиги освѣнъ тебе.“ Пс. 17:15. 73:25.

Желаешъ ли да попиташъ да ли любезнитѣ ти още мислятъ за другари, стари приятели? О, да, даже бѣдния изгубенъ Богатъ правеше това!

Желаш ли да знаеш да ли твоя приятелъ бди върху твоя напрѣдѣкъ въ Християнския животъ? Ти ще намѣришъ отговоръ: „Слѣдователно и ний като сме обиколени отъ такъвъ облакъ свидетели, да отхвърлимъ всѣка тѣгота, и грѣхътъ, който ни лесно сплита, и съ търпение да тичаме на прѣдлежащото намъ поприще, като глѣдаме на Исуса, началникътъ и съвършителътъ на вѣрата“, Евр. 12:1,2.

Може би ти питашъ да ли има съчувствие мѣжду тебе и тѣхъ, тъй като тѣ сж толкова изменени и толкова далечъ. Да; когато ти чувствувашъ че ти ся пѣй „Алилуйя, Господъ Богъ царува“, сърдцето и пѣснитѣ на твоитѣ приятели ся съединяватъ съ твоитѣ. Когато ти ся радвашъ за обещанието на единъ грѣшникъ къмъ Господа, ти знаешъ кой ся радва съ тебе горѣ на небето.

II.

КРОКОДИЛЪ.

„Голѣмия крокодилъ въ нашата менажерия,“ казва нѣкой си, „не бѣше готовъ всякога да приема храната си. По нѣкога той не искаше да си отваря устата когато трѣбваше да го хранимъ, и тогава ний употреблявахме искусство. Крокодилитѣ сж твърдѣ чувствителни около носътъ си. Когато нашия крокодилъ не искаше да отвори устата си, ний му триехме носътъ полека. Това го разсърдваше всѣкога и той хвърлеше на горѣ горнята си челюсть като единъ кепенкъ. Тогава ний хвърляхме едно парче мѣсо около петъ килограма въ гърлото му, кепенкътъ ся затваряше пакъ, и той поглѣщаше мѣсото. По този начинъ, безъ голѣма мъчнотия ний му давахме до петнадесетъ килограма мѣсо на яденне. Стария крокодилъ много обичаше мухи. Вий може да мислите че една муха ще бжде много малкъ залакъ за единъ крокодилъ дванадесетъ стъпки на дължина, и това е тъй. Нъ този старъ крокодилъ отваряше горнята си челюсть и тогава ся прѣструваше че спи. Мухитѣ ся събираха изъ и около устата му, и когато имаше, можн би, около милионъ, крокодила спускаше на долѣ челюстьта си и затваряше мухитѣ. Скоро слѣдъ това той пакъ ще я отвори и приготи капанътъ за мухитѣ. Азъ съмъ често мислилъ че крокодилитѣ ще бждътъ най добри кѣщни капани за мухи. Нъ

то ся знае че вий трѣбва да пазите отъ тѣхъ малкитѣ дѣца. Азъ мисля че четири голѣми крокодили сж доволно да пазятъ една кѣща кѣща отъ мухи.“

„НАЙ ГОЛѢМАТА СВАДБА НА ЗЕМЯТА“,

Най забѣлжителната свадба отъ какъ свѣта сжествува стана въ Суза.. Когато Александръ великий побѣдилъ Персия, като искалъ да съедини побѣдителитѣ съ побѣденитѣ чрѣзъ най силнитѣ връски, той провъзгласилъ едно свадбенско угощение. Сега отгадайте на колцина той зарѣчалъ да ся оженятъ! Вий не можете го стори. Добрѣ, Александръ самъ ся оженилъ за Статира, дъщерята на Дария. Сто отъ главнитѣ му офицери ся оженили за дъщери отъ най благороднитѣ Персийски и Мидийски фамилии, и 10.000 отъ неговитѣ Гръцки войници ся оженили за 10,000 Азиатски жени — 22,202 ся оженили въ сжщото врѣме. Азъ не виждамъ какъ тѣ сж могли да приготвятъ ястие за такъво голѣмо множество, нъ тѣ приготвили и за още повече. Тѣ съградили единъ грамаденъ павильонъ върху стълпове 60 стъпки високи. Той билъ накіченъ съ най скъпи украшения, и златото и скъпоцѣннитѣ камъни заслѣнявали очитѣ на человекъ. Близо при това здание имало сто роскошно постлани стай за сто младоженци, а за останалитѣ 10,000, едно външно прѣградие било отдѣлено накічено съ знамена, и вънъ отъ зданията трапезитѣ били наредени за множества. По единъ отдѣленъ столъ билъ назначенъ за всякоя двойка, и всички били наредени въ единъ полукръгъ на двѣтъ страни на царския прѣстолъ. Всякой младоженецъ получилъ по една златна винена чаша, и когато трѣбитѣ извѣстили на множества отъ вънъ че и послѣдния младоженецъ е получилъ чашата си, невѣститѣ влѣзи въ залата на угощението, и завзели мѣстата си. И сега недѣйте мисли че всякой младоженецъ далъ отдѣлно вѣнчалнитѣ обещания. Не; церемонията била твърдѣ проста; царьтъ далъ рѣката си на Статира и я цѣлуналъ като своя жена, и другитѣ младоженци послѣдвали неговия примѣръ. Туй било всичко. Тогава ся почнали угощения за петъ дни, съ музика, игри, театрални прѣдставления, и всякакъ въ видъ забавления.

КАОНПОРЕ.

Първата вѣрна история на Индия почнува 327 лодии Пр. Хр. съ експедицията на Александръ Великий въ тази земя. Славата на нейното пословично богатство бѣше широко распространена, само да привлѣча грабителитѣ отъ близо и далечъ прѣзъ течението на вѣковетѣ, и даде на Индия една история пълна съ смущения за повече отъ двѣ хиляди години.

Въ началото на седмнадесетия вѣкъ, на Англичанитѣ бѣше дадено да въведѣтъ въ тази разбъркана земя единъ новъ режимъ който ся е постоянно увеличавалъ въ богатство и сила догдѣто Индийскитѣ прѣстоли сѣ ся съединили, нейнитѣ съкровища прѣне

благоприятни мѣста. Тѣ придобили земя и съградили крѣпости. Тѣ обучавали и въоружавали като войници мнозина туземци да защищаватъ търговскитѣ си станции отъ разбойници, или отъ туземни князове които може да сѣ злѣ настроени противъ тѣхъ. Отъ тѣзи малки начала порастаха силнитѣ Прѣзиденства на Мадрасъ, Бомбай и Бенгалъ. За прѣдседатели бѣха назначени хора като Лордъ Клайвъ, Лордъ Хейстингсъ, и Лордъ Уйлямъ Бентинкъ, а за водителство и дисциплина надъ туземнитѣ войници ся испратиха най отличнитѣ офицери отъ Британската армия.

Заплатата на туземнитѣ войници бѣше такъва щото тя побѣждаваше прѣдразсѣждатѣ и гордостта и на Мюсюлмани и на

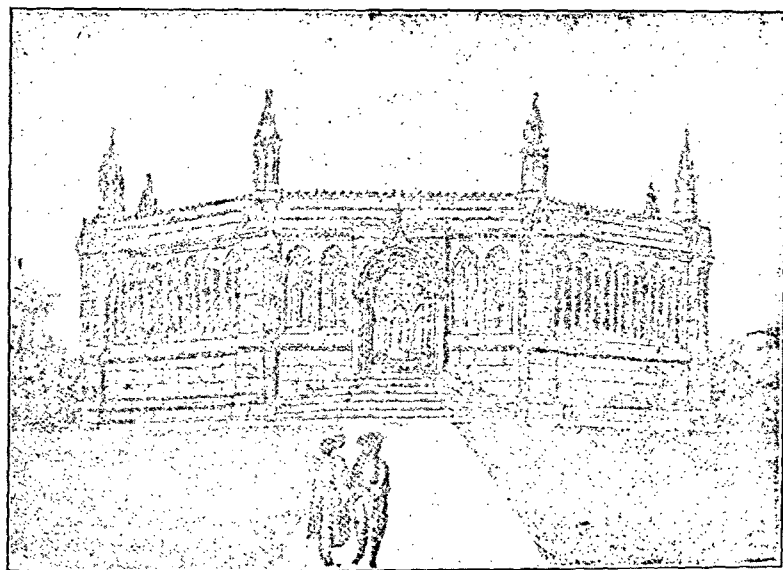
Брахмини, и пѣлигше рѣдовѣтъ съ войници, готови, за награда, да вършатъ волята на Англия.

Англия бѣше почти завладѣла Индия, когато отъ облѣклото и обичантѣ на войнишкия животъ, едно подозрѣние влѣзе въ умоветѣ на туземцитѣ войници че Англия имала намѣрение да измѣни съ сила религията на страната. По онова врѣме армията състояла отъ 50,000 Англичани, и три пѣти повече туземци командувани отъ Англичани.

Религиозния прѣдразсѣждкъ ся увеличи въ умоветѣ на Брамаанскитѣ войници, които поповствуваха че тѣхната каста ще бѣ

разорена съ сила; и въ умоветѣ на Мохамеданцитѣ които вѣрваха че тѣхната вѣра ще бѣде унищожена до 1857 год., когато тѣхния фанатизмъ избухна въ най дивата и най смъртоносна форма на религиозна лудостъ. Пламъктѣ ся распали чрѣзъ вѣвѣданieto, прѣзъ тази сѣщата година, на Бифилдовата пушка съ намазани съ лой патрони. Туземнитѣ войски помислиха че лойта бѣше отъ крави за да се оскверни религията на Арахманцитѣ, които почитатъ кравата за най священо животно. Мохамеданцитѣ прогласиха че патронитѣ били намазани съ свинска масъ.

Макаръ че нѣкои отъ водителитѣ на смущението бѣха убити, пакъ непокорството ся

Паметникътъ надъ Кладенецътъ въ Каошпоре.

сени въ Британскитѣ каси, и нейния скиптръ е билъ поставенъ въ ржката на Английската царица като Индийска Императорица.

Историята на Английското завладѣване на Индия, за повече отъ сто години е била страшно разбъркана съ героизмъ и печално страдание. Британскитѣ търговци ся първо заселили покрай Кароманделското крайбрѣжие. Макаръ че авантюристътъ отиде първо само като търговецъ, отъ самото начало една въоружена ржка улови, не само Индийскитѣ съкровища, нъ и Индийскитѣ прѣстоли. На края на седмнадесетия вѣкъ, ний намираме тѣзи Британски търговци разширяюща търговскитѣ си станции и по други

распространи мѣжду туземнитѣ войски и изфухна въ едно отмѣстително въстание. Когато ся заповѣда да разбунтуванитѣ войски да сложатъ оржжето си, тѣ го обѣрнаха изведнѣжъ срѣщу Английскитѣ си офицери които трѣбваше да бѣгнѣтъ за живота си. Колко люта бѣше борбата за прѣвѣсходство, ся вижда отъ храбритѣ дѣла и геройскитѣ страдания въ Делхи, Лажноу и Каонпоре. Може би най печална е историята на Каонпоре прѣзъ тѣзи врѣмена на смущение.

Водителътъ на Каонпорското въстание бѣше Нана Сахибъ, усиновения синъ и наследникъ на царѣтъ когото Англичанитѣ бѣха свалили отъ прѣстолѣтъ и пенсионирали. Младия Нана, чийто баща бѣше умрѣлъ, ся възползува отъ въстанието да си отмѣсти на Англичанитѣ, и, ако е възможно, да възсѣдне на празния прѣстолъ. Прочее той ся прогласи за управителъ, и ся постави на чело на въстанниците, около 3,000 туземни войници, срѣщу които имаше само около 300 Английски офицери и войници. По неговъ съвѣтъ въстанниците обраха ковчезничеството, отвориха тъмницитѣ и изгориха Английскитѣ къщи. Рано прѣзъ Юний, по малко отъ 200 Английски войници подъ командата на Съръ Хю Хуилжръ бѣха нападнати отъ въстанниците. Освѣнъ себе си, тѣ трѣбваше да защищаватъ повече отъ 300 Английски жени и дѣца, фамилиитѣ на търговци и офицери. По това врѣме на годината, небето ся виждаше да е като единъ покривъ отъ огнь и вѣтроветѣ бѣха топли като че излязяха отъ горяща фурна. Пушки, сабли и каквото и да е металическо оржие, които бѣха изложени за нѣколко врѣме на слънчевнитѣ лъчи, изгоряваха ржцѣтъ на онзи който ги похващаше.

Още прѣзъ първата седмица, артилерийцитѣ, петдесатъ и деветъ души, бѣха всички или убити или ранени. Тѣхнитѣ покрови бѣха изгорени и болнитѣ и умирающитѣ бѣха изложени на горящитѣ слънчеви лъчи, или на немилостивнитѣ крушуми на неприятелскитѣ пушки. За три седмици, храбрия старъ командантинъ, Генералъ Хуилжръ, и малката му чета войници, защищавани отъ една прѣстена стена не по вече отъ петъ стѣпки висока, храбро защищаваха себе си, и женитѣ и дѣцата си. Това бѣше една борба за драгъ животъ. Най послѣ изнурени и числото имъ жалко намалено чрѣзъ смъртъ,

тѣ ся уловили чрѣзъ измама. Нана Сахибъ имъ прати извѣстие, че ако тѣ ся прѣдадѣтъ, той ще ги изпрати безопасно по рѣката въ Аллахабадъ. Условиата бѣха приети. Мжжие, жени и дѣца ся качиха на единъ корабъ. Изведнѣжъ туземнитѣ пилоти закараха кораба върху пѣськѣтъ всрѣдъ рѣката, и по единъ даденъ знакъ, скочиха въ водата и исплуваха на брѣгѣтъ. Тогава въстанниците запалиха корабѣтъ и обѣрнаха пушкитѣ си върху онѣзи които ся помжчиха да избѣгнѣтъ. Много отъ болнитѣ и раненитѣ изгорѣха. Мжжиетѣ които искаха да избѣгнѣтъ бѣха застрѣлени, когато женитѣ, много отъ тѣхъ съ малки дѣца въ ржцѣтъ си, бѣха оставени свободни да излѣзѣтъ на брѣгѣтъ. Много отъ тѣхъ бѣха ранени съ крушуми и посѣчени съ сабли. Дрѣхитѣ имъ бѣха зацапани съ калъ и почервенени съ кръвъ. Тѣ бѣха събрани на брѣгѣтъ и прѣтърсени за каквито и да е цѣнни нѣща които тѣ можѣха да притѣжаватъ. Въстанниците тогава грабнаха мжжкитѣ дѣца отъ ржцѣтъ на майкитѣ имъ и ги стѣпкаха до смъртъ. Войници стѣпваха върху тѣлата на безпомощни бебета, откъсваха имъ ржцѣтъ и краката и ги хвърляха въ рѣката всрѣдъ сърдцераздирателнитѣ плачове на измжченитѣ имъ майки. Бѣднитѣ жени бѣха тогава принудени да пжтватъ около четире мили, повечето отъ тѣхъ боси, и съ кървави рани. Съ скърби по лоши отъ смъртъ тѣ бѣха хвърлени въ тъмница. Къмъ тѣхното число ся притуриха и други нещастни Англичанки които били уловени.

Генералъ Хавелокъ бѣше трѣгналъ отъ Аллахабадъ съ надѣжда да освободи тѣзи нещастни плѣнници. На 14 Юлий ся рапортирало на Нана Сахибъ че Англичанитѣ били на самитѣ му врата, и тичали напрѣдъ като луди, които нищо не можяло да въспрѣ, за да избавятъ женитѣ и дѣцата. Войскитѣ на Генералъ Хавелокъ срѣщнали ординитѣ на Нана на едно расстояние отъ дванадесатъ мили и ги побѣдили. Като мислѣлъ че той ще обезсърди идящитѣ Английски войски, Нана Сахибъ далъ заповѣдъ за незабавното унищожение на нещастнитѣ плѣнници. Сепойскитѣ войници на които било казано да изпълнятъ заповѣдѣта отрѣкли да стрѣлятъ върху безащитни жени и дѣца. Тогава Нана пратилъ Мохамеданскитѣ каспи да извържатъ дѣлото на клание. Запо-

вѣдало ся на бѣднитѣ жени да излѣзътъ, нѣтъ ся дръпнали на задъ, и тѣй ся прилѣпiali една до друга щото не било възможно да ги отдѣлятъ една отъ друга. Войницитѣ тогава ся впуснали въ тъмницата и почнали звѣрското дѣло. Отъ шесть часѣтъ слѣдъ пладнѣ до тъмно ся продължило кланнето. Вратата тогава били заключени и живитѣ останали при мъртвитѣ. Когато сутринята отворили вратата за довършването на кланнето, останалитѣ живи искочили на вѣнъ и за да избѣгнѣтъ ужасната смъртъ, хвърлили ся въ единъ ближенъ кладенецъ. Малки дѣца слѣдвали майкитѣ си или приятелитѣ си до устата на кладенецътъ и тичали на около досдѣто били уловени отъ безчеловѣчнитѣ прислѣдватели и хвърлени на дъното.

Заповѣдъ се дала тогава да ся извлѣкѣтъ умирающитѣ и умрѣлитѣ и да ся хвърлятъ въ този кладенецъ. Отъ тази яма тѣхнитѣ тѣла никога не сж били извадени, и тамъ тѣ спѣтъ въ ужасния гробъ гдѣто тѣхнитѣ убийци тѣй немилостиво ги хвърлиха. Надъ мѣстото на кжщата въ която стана кланнето е въздигнатъ единъ голѣмъ кръсть върху единъ четвъртитъ педесталъ. Надъ кладенецътъ е саграденъ единъ хубавъ и скѣпъ паметникъ. Около кладенецътъ има единъ мраморенъ зидъ, Готически по стиль и на права. Той е около шестнадесять стѣпки на височина и тридесять въ диаметръ. Въ срѣдата и право надъ кладенецътъ има една колосална статуя на единъ ангелъ съ свити крила. Той ся подпира на кръстътъ. Ржцѣтъ му ся кръстосани върху грждитѣ му. Въ двѣтъ си ржцѣ той държи по едно палмово листо въ знакъ на побѣда и тържество. Тази статуя е изработена отъ чистъ бѣлъ мраморъ. На педестала е издълбанъ слѣдующия скърбенъ надписъ:

„Святъ на всегдашната память на една голѣма дружина Християни, — повечето жени и дѣца — които, близо при това мѣсто, бѣха немилостиво исклани отъ послѣдователитѣ на Нана Дундопунтъ отъ Битуръ, и хвърлени умирающитѣ съ мъртвитѣ, въ кладенецътъ, на 15-й Юлий 1857.“

Една мемориална църква е издигната близо при тази точка отъ Дружеството за Распостранение Евангелието, двама отъ чийто миссионери бѣха заклани въ въстанието. На прозорцитѣ на това здание сж написани

имената на умрѣлитѣ. Мраморни плочи покриватъ зидовѣтъ и на тѣхъ е вкратцѣ написана скърбната история и геройскитѣ страдания въ неравната борба. На кѣдѣто и да поглѣдне челонѣкъ, той вижда знакове на скърби и плачове. Даже студения мраморъ, като Нюби, ся вижда краспорѣчивъ съ сълзи.

Храбрня Хавелокъ като не можѣ да си постигне цѣльта да освободи Каонпорскитѣ плѣнници, побърза къмъ Лжкноу, 46 мили по на северъ, да освободи обсаденитѣ си съотечественници отъ една сѣдба подобна на Каонпорската. Европейцитѣ и Християнитѣ бѣха побѣгнали въ зданието което ся наричаше Разиденция и бѣха рѣшили тамъ съ една шепа войници подъ Генералъ Лоренсъ да стоятъ твърдо за империята. За 89 дни, тѣ устояха въ неравната борба, и задържаха положението си всрѣдъ неприятелскитѣ куршуми и бомби които неножалиха нито жени нито дѣца. Въ една отъ горнитѣ стаи, Генералъ Лоренсъ биде ударенъ отъ парчето на една бомба, и слѣдъ нѣколко дни умрѣ. Въ една отъ стантѣ на това здание сега почти развалено, ся виждатъ слѣдующитѣ думи: „Тукъ умрѣ Генералъ Лоренсъ на 4 Юлий 1857.“ Неговитѣ послѣдни думи били: „Азъ ся старахъ да си испълня длъжността.“ Хавелокъ скоро пристигна съ храбрата си чета войници. Тѣ си прѣсѣкоха пѣтъ прѣзъ тѣснитѣ улици, когато върху тѣхъ лѣтѣли неприятелскитѣ куршуми отъ покривитѣ на кжщитѣ. Много отъ болнитѣ и раненитѣ които тѣ носяха съ себе си бѣха избити отъ неприятелитѣ, които ги притискаха изъ отзадъ. Съ пристиганнето на тѣзи подкрѣпления, обсадата на Разиденцията ся практически свърши. Нѣколко мѣсяци по послѣ пристигна Съръ Колниъ Камбелъ съ подкрѣпления.

На 22-й Ноемврий по срѣдъ пощъ, безъ знанието на неприятеля и безъ изгърмѣването на една пушка храбрня гарнизонъ излѣзе отъ резиденцията и остави градътъ. Тѣ спрѣха въ Дилкуша, единъ старъ палатъ въ прѣдградието на градътъ. Тамъ на 24 Ноемврий 1857 год., този храбъръ и благочестивъ войникъ, Съръ Хенри Хавелокъ, тихомъ издѣхна. На Съръ Джеймсъ Утрамъ, точно прѣди смъртъта си той казалъ: „За повече отъ четиредесять години, азъ съмъ така управлявалъ живота си щото

кога дойде смъртъ, да могъ безъ страхъ да я посрѣщнѣ.“

За паданието на Делхи и свирепата кървава битка въ славната обсада на Канемирската Порта ний не можемъ сега да говоримъ. За сѣдбата на Нана Сахибъ, този бичъ на Каонпоре, и до днесъ никой Англичанинъ нищо не знае. Британското орѣжие на всеждъ възтържествува и Индия ся покори на Британското управление. Гърмѣжътъ на битката спрѣ. Облацитъ отъ барутъ ся распрѣснаха и съ това ся свърши борбата мѣжду половинъ варварското язичество и напрѣдъкътъ на Християнската цивилизация.

ОСТРОВЪ ЦЕЙЛОНЪ.

Цейлонъ има три милиона жители. Въ Яфна жителитъ сѣ Индуси говорящи Тамниско нарѣчие. На югъ отъ Яфна тѣ сѣ повечето Сингалези, и острова е крѣпостъта на Будизма. Пѣтуванието изъ острова е много интересно. За два дни, казва единъ мисионеръ, ний вървѣхме прѣзъ единъ монотоненъ храсталакъ. Прѣди много години тука цѣтеше една стара цивилизация отъ Источно великолепие. Този храсталакъ билъ еднакъ една плодonoсна страна отъ паркове и ниви поени отъ искусствени езера. Най послѣ ний дойдохме на една отворена поляна, и развалинитъ на старата столица на острова, Ара-дупара. Тука стоялъ единъ градъ отъ палати и храмове съ кубета отъ слонови кости и злато, който, казва ся, прѣвъсхождалъ Вавилонъ. Като вървѣхме прѣзъ хубавитъ ниви обрасли съ трѣва и осѣнявани отъ широко-расклоненитъ бананови дървеса развалинитъ на града ся издигаха около насъ — гравюрани молонити (стѣлпове отъ цѣли камани), стѣлповетъ на нѣкой старъ храмъ; бани съградени отъ гранитъ и мраморъ въ сѣщото врѣме когато Каракала градѣше въ Римъ своитъ тухлени бани; велики каменни олтари нѣколко стотини стѣпки на височина и по ниски само отъ Египетскитъ пирамиди. Тогава ний дойдохме въ една гора отъ 1800 камѣни стѣлпове, върху които нѣкога почивалъ, спорѣдъ тѣхната история единъ мѣденъ палатъ деветъ ката на височина. Въ срѣдата му имало една зала съ златни стѣлпове, и стан за хиляди жреци. Задъ раз-

валинитъ на медния палатъ ся издигаха останки на една дагаба или олтаръ. Той бѣше единъ голѣмъ купъ кирпичи, около 400 стѣпки на височина и покриваше едно голѣмо пространство. Той съдържя довольно материалъ да съгради единъ градъ за 20000 жители. Ний го приближихме по една голѣма каменна платформа, гдѣто слоноветъ вървѣли въ врѣме на старитъ религиозни шествия. На всякоя страна ся виждаха груби мраморни статуи на нѣкогашни царие, развалени олтари съ разни надписи по камѣнитъ.

Великото угощение на Буда.

Случи ся ний да дойдемъ на единъ великъ празникъ, и на мѣстото бѣха ся събрали 20,000 поклонници отъ всякоя часть на острова. Ний стояхме и глѣдахме че тѣзи челоуѣци ся кланяха прѣдъ сѣщитъ тѣзи развалени олтари на Буда, както и тѣхнитъ дѣди 20 вѣкове по-прѣди, прѣди Видѣлницата на Свѣта да бѣше дошла. Странно бѣше зрѣлището когато глѣдахме на хилядитъ коля и шатри на поклонницитъ. Отъ лагера излизаха на голѣми множества поклонници и отиваха къмъ олтарѣтъ съ викове и шумъ отъ барабани и пѣсни. Тѣ вървѣха на една дълга линия, държащи върху главитъ си едно бѣло платно петдесетъ аршина дълго. Всякой държи платното съ една рѣка, а въ другата носи житното си приношение. Единъ носи едно гърненце съ оризъ покрито съ една хубава копринена кърпа, другъ една кошница жито, другъ малко плодове. Всякой носеше *нѣкако* приношение на Будда, защото родителитъ сѣ научили дѣцата си да не отиватъ съ праздни рѣцѣ при тѣхнитъ язически олтари. Врѣмето бѣше дъжделиво, нѣ на никого това не попрѣчи въ поклонението му. Цѣлъ день тѣ вървѣха весели и безъ роптанье прѣзъ дъжда, и мнозина спаха на земята цѣла нощъ нежели да изгубятъ богуслужението. Шествието наближи като викаше къмъ Буда, нѣ виковетъ приличаха повече на риданията на едно погрѣббално шествие. Когато стигнаха до святилището тѣ колѣничиха и изговориha молитвитъ си слѣдъ първенецѣтъ на селото, макаръ, каза ни ся, че тѣ никакъ не разбирали думитъ на молитвата. Когато свършиха молитвата си, азъ попитахъ единъ старецъ, „На кого ся молитъ?“ „На Буда.“ „Може ли Буда да ви

помогне?“ „Не,“ отговори той. „Гдѣ е той?“ Попитахъ азъ. „Ний не знаемъ,“ „Защо му ся молите тогава?“ „О, нашата религия ни казва тъй.“ Скръбно бѣше да глѣда чело-вѣкъ какъ тѣзи хиляди невѣжни поклонници ся стараеха по единъ кривъ начинъ да ся избавятъ отъ грѣховетѣ си и да поулѣсятъ слѣдующето си сществуване въ уморителния кръгъ на прѣселението. Тѣй като тѣ не вѣрватъ въ единъ Богъ, тѣхната религия е безнадеждна — „Безъ Богъ и безъ надежда въ свѣта.“ Единъ отъ Жрецитѣ допусна че никой не е придобилъ Нирвана за 6000 години! Не е за чюдение тогава че ний не видѣхме ни едно весело лице мѣжду поклонниците. Ний искахме да имъ проповѣдваме, нъ нашия вождь не иска да прѣвежда, защото ся страхуваше отъ навалищата.

Сиамския Князь.

Вечерята ний посѣтихме Сиамския князь, който ся е отрѣкль отъ прѣстола, имуществото и отечеството си за да стане жрецъ на Буда, и който, както ся научихме билъ между поклонниците на празникътъ. Той сѣдѣше уморенъ слѣдъ дневната работа, нъ стана и ни посрѣщна най учтиво, като ся извиняваше че нѣмалъ столове да ни поднесе. Лицето му, макаръ ясно и интелигентно, бѣше набръчкано и истощено повече отъ колкото годинитѣ му изискваха. Той говорѣше чисто Английски. Въ врѣме на нашия разговоръ той допусна че Буддизма не е никакъ религия, нъ само една система на философия, тѣй като тѣ не вѣрватъ въ никакъвъ Богъ. Той исповѣда, така сжщо, че Буддискитѣ священници сж безправствени и че отъ день на день ставатъ по зли. Всичкитѣ му старания да прѣобрази Буддизма въ Цейлонъ останали бесполѣзни. Той исповѣда, така сжщо, че той не е намѣрилъ миръ въ душата си. Това можѣло да стане само съ свобода, каза той, нъ той не можялъ да има свобода или миръ подъ такъви условия въ Цейлонъ. Той каза че ще отиде въ Бурма да търси миръ, защото той ся надѣялъ че тамъ обстоятелствата били по добри. Бѣдния чело-вѣкъ! Той само ще види че никакви обстоятелства не могатъ да дадѣтъ миръ освѣнъ когато сърдцето е примирено съ Бога. Скръбно бѣше да глѣда

чело-вѣкъ одного който бѣше ся отрѣкль отъ толкова нѣща и пакъ не бѣше намѣрилъ миръ на душата си. Ний му казахме съ любовъ за Онзи който обѣщава почивка на уморенитѣ и обрѣменитѣ. Той каза той вѣрва че Христосъ билъ единъ добръ чело-вѣкъ и пожела всички ний да бждемъ като него добри.

С. Е.

ЯДЕНИЕ ПРѢДИ ЛѢГАНЕ.

Единъ писателъ въ Italia Termale не е съгласенъ съ теорията че късната вечеря е вредителна. Той казва че много чело-вѣци оставатъ тънки и слаби, въпрѣки всичкитѣ прѣдпазливости относительно диета и пр., по причина на навикътъ да ядѣтъ малко вечеръ. Физиологията ни учи че да ли спимъ или ходимъ, има едно постоянно истощение отъ мишицитѣ на тѣлото, и въвсемъ логично е да има постоянна хранителностъ. Смилянето на храната приета на пладне, или рано вечерята, ся свършва, прѣди или около врѣмето за спанне, обаче дѣлото на асимилация продължава съ часове слѣдъ това, и, когато чело-вѣкъ си лѣгне съ празденъ стомахъ слѣдствието отъ това дѣло на асимилация е безсѣние, и едно излишно истощение на тѣлото. „Всички други създания“, казва писателятъ, „освѣнъ чело-вѣка ся управляватъ отъ единъ естественъ потикъ, който води тѣзи които иматъ стомахъ да ядѣтъ прѣди да си лѣгнатъ за прѣзъ пощта. Дѣтето, водено отъ сжщия потикъ, сучи често прѣзъ пощта както и прѣзъ денитѣ, и ако стомаха му ся остави за дълго врѣме празденъ, то показва своето нерасположение чрѣзъ плачъ. Смилателнитѣ органи нѣматъ нужда за почивка освѣнъ ако количеството на храната прѣзъ двадесетъ и четири часове не надминува нормалната мѣрка. Факта че растоянието мѣжду ядения е късо не причинява нѣкоя мжнотия, нъ напротивъ, води къмъ избѣгването на слабостъ която е едно естествено слѣдствие на дългото растояние мѣжду ядения. Слаби чело-вѣци, тънки и сухи, а най вече страдающитѣ отъ безсѣние не трѣбва да си лѣгатъ безъ да приематъ малко храна — хлѣбъ и масло, една чаша млѣко или даже малко студено мѣсо. Не е злѣ чело-вѣкъ да закусва помалко прѣди да си лѣгне.

СЪДЕРИ ГО.

Стантонъ, секретаря на Амер. прѣдсѣдатель, единъ билъ много ядосанъ, защото единъ офицеръ не искалъ да изпълни заповѣдта му.

„Азъ ще сѣдна,“ казалъ Стантонъ на прѣд. Линколна, „да му напиша каквото имамъ въ умътъ си.“

„Направи така“, казалъ Г-нъ Линколнъ, пиши го сега, догдѣто е въ умътъ ти. Направи го остро; хубаво да го срѣжишъ“.

Нѣмало пужда отъ втора покана. То било написано и прочетено прѣдъ Прѣдсѣдателя. То било ужасъ.

„Това е право“, казалъ г-нъ Кинколнъ, „то е много добро“.

„Съ кого ли ще мож да го пратя сега?“ изговорилъ секретарьтъ.

„Да го пратишъ!“ отговорилъ г-нъ Линколнъ, „да го пратишъ! Никакъ не дѣй го праща. Скъсай го. Ти си освободи умътъ отъ прѣдмѣта, и това е всичко което е нужно. Скъсай го. Ти никога не трѣбва да пращашъ такъви писма. Азъ никога не пращамъ.“

ПРОДАЛЪ МОМЧЕТО СИ.

Единъ земледѣлецъ докаралъ една кола царевица до кантаря и поискалъ да му се прѣтѣгли. На колата мѣжду царевицата било десѣтъгодишното му момче. Товарьтъ билъ прѣтегленъ и тежината записана, и земледѣлецътъ отишълъ да растоваря царевицата; той пратилъ момчето по нѣкоя работа и отишълъ пакъ да прѣтегли колата.

Градския кантарджия не забѣлѣжилъ че момчето отсъствувало отъ колата на второто тѣглене, и тѣй земледѣлецътъ приелъ пари и за тѣжината на момчето си. Той трѣгналъ къмъ дома си и ся усмихвалъ че така искусно изигралъ търговеца; той бѣше продалъ момчето си като царевица. Градския кантарджия не забѣлѣжилъ това; чловѣкътъ който купилъ царевицата не знаелъ нищо за това; неговитѣ съсѣди не знаели нищо за случившето ся; той бѣше сполучливо извършилъ измамата, и никой не знаелъ за нея освѣнъ той и момчето му. Наистина той приелъ само 2.50 лева нъ то било една искусна игра и земледѣлецътъ

ся смѣлъ съ гласъ, Ха! ха!! ха!!! Той нѣкакъ си желаялъ момчето да не знаеше за това, „нъ,“ казалъ си той, „то е още младо и скоро ще го забрави.“ Дванадесѣтъ години ся изминали, и единъ день единъ злодѣецъ стоялъ прѣдъ сѣдята и билъ осѣденъ на многогодишенъ затворъ. Той билъ извършилъ нѣкоя кражба, и въ старанието си да избегне отъ властитѣ той наранилъ единъ чловѣкъ смъртопосно. Точно задъ подсѣдимия, сѣдѣлъ стария му баща, съ глава наведена отъ срамъ и съ сърдце съкрушено отъ скръбъ. Слѣдъ като ся произнесла присѣдата, осѣдения ся обърналъ къмъ баща си и му казалъ „Тате. прѣди дванадесѣтъ години, когато азъ едно бѣхъ дѣте, ти мя тури на колата мѣждо царевицата и умишлено мя продаде. Ти мислеше че мя продавашъ на търговеца, нъ дѣйствително ти мя продаде на дявола; азъ трѣбваше да ся съглася на злото на което ти мя научи въ онзи день, и отъ тогава азъ съмъ чувствувалъ че азъ принадлежя на дявола и съмъ билъ неговъ въренъ слуга. Тате, ти продаде момчето си на дявола за нищожната сума 2.50 лева; ти си отговоренъ за моята съсипия,“

О, колко родители ся продали момчетата си; нѣкога за една чаша бира или за една чаша ракия, нѣкога за адското удоволствие да покажатъ какъ дѣтинскитѣ устни могатъ да ся научатъ да псуватъ и да безчестятъ Божието име. Уви, тѣ ся продали момчетата си на дявола, и слѣдъ малко години, дявола ще дойде да търси покупеното си и тогава тѣ ще бѣдѣтъ съсипани.

„БЛАГОВРѢМІЕ.“

Единъ ваятель единъжъ показалъ на единъ посѣтителъ своята работилница. Тя била пълна съ образи, отъ които единъ билъ любопитенъ, лицето му било покрито съ коса и на краката му имало крѣлѣ.

„Каквото му е името?“ попиталъ посѣтителътъ. „Благоврѣмие,“ билъ отговорьтъ.

„Защото му е скрито лицето? — Защото чловецитѣ твърдѣ рѣдко го познаватъ кога дойде при тѣхъ: — „Защо има крѣлѣ на краката си?“ — Защото то скоро ще си отхвърка; и отиде ли си единъжъ, никога не може да ся пристигне“.

ЩО Е ОБРЪЩЕНИЕ КЪМЪ ГОСПОДА?

„Мнозина повървали и ся обърнаха къмъ Господа“.

Що значи това?

То значи че тѣзи язичници оставиха своитѣ идоли, и почнаха да ся кланятъ на единкия живъ и истиненъ Богъ. Когато чловѣкъ върва въ Исуса Христа, той захвърля на страна всички лъжливи богове, и ся покланя на великия Отецъ на духоветѣ; той не унижава живота си, нъ живѣе за славата Божия. Туй е едно славно обръщение, едно пълно измѣнение на чловѣческото сърдце и дупа.

Обръщение къмъ Бога значи не само оставяние лъжливитѣ богове за истинния Богъ, нъ и оставяние грѣхътъ. Който глѣда къмъ грѣхътъ, гърба му ся намира къмъ Бога; който глѣда къмъ Бога, гърбътъ му е къмъ грѣхътъ.

Блаженното обръщение е когато чловѣцитѣ ся обърнатъ отъ безумието на грѣха къмъ славата Божия. Съ плачъ и молитва ся обръщатъ тѣй чловѣцитѣ, като исповѣдватъ кривитѣ си дѣла, оплакватъ прѣстѣпленията си, мразятъ злитѣ си пожелания, желаятъ прощение, и ся надѣятъ за подновлението на тѣхното естество. Скъпоцѣнни сѣ прѣдъ Господа сълзитѣ на покаяни и въздишкитѣ на съкрушени сърдца.

Обръщение къмъ Бога значи търсене за напредъ Бога въ молитва, „Ето, той ся моли,“ е едно отъ истиннитѣ показания на истинското обръщение. Който живѣе безъ молитва, живѣе безъ Бога; нъ който ся е обърналъ къмъ Господа е запознатъ съ прѣстола на милостта. Какво обръщение е когато окото ся обръща на горѣ да търси Господа съ тържественния погледъ на окото, когато никой освѣнь Богъ е близо!

Да се обърнешъ къмъ Бога значи да ся прѣдадешъ на него; да бждешъ готовъ да вършишъ каквото той ти казва, да мислишъ върху онова което той поучава, и да бждешъ каквѣто той ти заповѣдва. Да повървашъ и ся обърнешъ къмъ Бога е да ся избавишъ отъ настоящата властъ на грѣхъ, и отъ неговото бждеще наказание; да бждьшъ безъ вѣра и безъ Богъ е да бждешъ безъ радости тука и безъ надежда въ бждѣщето.

С.

МѢЖДУ-НАРОДНИЯ ЯЗИКЪ.

Нѣма вече никакво съмнение че великия мѣждународенъ языкъ на бждѣщето ще бжде Англиския. Че такъва славна сждба го е очаквала, мнозина сѣ прѣдвикдали; нѣдо когато пророчеството е излизало отъ самия Английски народъ, на него ся е обръщало твърдѣ малко внимание. Прѣзъ послѣднитѣ нѣколко години обаче, чюждестраннитѣ критици сѣ дошли до сжцитѣ заключения „Прѣди сто години“, казва Михаилъ Бернайсъ, Шилеръ писа, „Нашия языкъ на свѣта ще заповѣда! Нъ подтвърдиль ли е това нѣщо настоящия нѣкъ който е почти свършенъ? Не е ли повече вѣрно че Шейксепировия языкъ постоянно побѣждава нови земи?“ Професоръ Шрьоеръ е още по прикаленъ. Неговия членъ е билъ вече много цитиранъ, и, тѣй като никой не е писалъ тѣй смислѣнно систематично по този прѣдмѣтъ, добръ ще бжде да ся направи едно извлечение отъ него. Като зема прѣдъ видъ факта че Английския языкъ е задължителенъ въ Германскитѣ училища, той посочва на голѣмата нужда отъ единъ всемиренъ языкъ. Искусствени язици, като Волапюкъ, никога нѣма да намѣрятъ единъ общъ приемъ — за една причина, че тѣ нѣматъ литература. „Нито пѣкъ сѣ нужди, защото единъ свѣтски языкъ вече сѣществува, т. е. единъ языкъ който, чрѣзъ своето распространение по цѣлото земно кълбо, лѣснината съ която той може да бжде изучаванъ, е хваналъ такъвъ корень щото нищо не може му въспрѣпятствува да стане въ блиското бждѣще великото срдѣство на мѣждународно съобщение. Този языкъ е Английския“. Като доказателство на неговото растение той посочва факта че въ началото на настоящия нѣкъ числото на говоринитѣ Английския язи къ възлазяло до 21,000,000, когато днесъ то надминава 115,000,000.

Разни.

Казва ся че Галския Принцъ ся научилъ въ младостта си да плѣте чорапи. Неговия синъ, Йоркския Дукъ, знае да прави вжжя. Русския царъ Никола II., може да оре, да сѣе и да жъне. Германския Императоръ е единъ практически словослагателъ. Царъ Хум-

бертъ е единъ искусенъ кундурадгия и добъръ карпачъ. Царица Викториа много обича да плѣте чорапи. При все това ни единъ отъ тѣхъ не може да си искава прѣхраната отъ занаятътъ си!

Отъ 52 души по на сто години, въ Англия, 36 сж жени. Отъ тѣхъ 11 не жевени, 5 женени, и 36 вдовци. Само 3 сж богати, 28 срѣдне положение, 19 бѣдни. Деветъ сж тлѣсти, 20 тѣнки. Добра охота иматъ 36, умѣрена 10, лоша 2. Петнаесетъ сж въздржателни, 24 пиятъ, малко, 6 умѣрено, единъ пие колкото му падне на рѣка. Седмина пушатъ тютюнъ, отъ които 4 жени. Обикновено си лѣгатъ на 9 часътъ. Двадесетъ и четире нѣматъ забѣи, 4 иматъ истинствени забѣи.

Певечето чловѣци обичатъ котки, и мнозина великъ мъже ся били пристрастни къмъ котки. Петрархъ балсамиросалъ котката си. Руссо плакалъ кога умрела неговата; Д-ръ Жонсонъ самъ хранялъ болната си котка, и ходялъ да ѝ търси стриди за да възбужда охотата ѝ; Сждей повишилъ котката си въ баронство като я нѣрекалъ Тюмльмански Хрлъ, баронъ Мишкоубиецъ пр. За Наполеона, обаче, коткитѣ били смъртенъ ужасъ. Слѣдъ битката при Ваграмъ, единъ офицеръ влѣзълъ въ царската стая и намѣрилъ императора полусъблеченъ, растревоженъ, испотенъ, и блѣска съ саблята ти пердетата. Една котка имало задъ пердетата, и императора казалъ че той мразялъ котен още отъ дѣтинство. Той прѣминалъ моста въ Лади съ голѣма дързостъ, обаче той трѣперялъ отъ страхъ при присѣтствието на една котка.

Напоследѣкъ единъ редакторъ писа че Славянския языкъ билъ за прѣдпочитание въ църковнитѣ служби отъ говоримия языкъ. Спорѣдъ него, види се, има сладость и поезия въ неразбираемото. Ако това е тѣй, ний прѣдлагаме, вмѣсто Славянски който горѣ долѣ ся разбира отъ ученитъ, Китайски или пъкъ Зулуски, който, казва ся, билъ доста музикаленъ. Ако си струва да имаме

богослужение, както ний вѣрваме, то трѣбва да се извършва по говоримия языкъ за да може и най простия да го разбира и да приема поучение. Богусложението не е само за по ученитъ, които може да разбиратъ Славянски и на които артистическитѣ упи може да ся гадаличкатъ отъ сладкитѣ му звукове, нъ за всички които носятъ безсмъртни души и желаятъ да ги хранятъ съ духовна храна. Каква полза и какво удоволствие отъ думи които чловѣкъ не разбира? „Нъ въ църква прѣдпочитамъ да изговоря петъ думи съ умътъ си, за да наставя и други, а не десетъ хиляди думи съ языкъ незнаенъ. . . . И тѣй ако ся събере всичката църква наедно и всичкитѣ почнатъ да говорятъ по не знаени язици, а влѣзътъ простащи или невѣрни, не ще ли да рѣкътъ че ви сте полудѣли?“ (1 Кор. 14: 19, 23.).

Съ помощта на най новитѣ машини, едно парче кожа може да ся прѣобърне въ единъ чифтъ ботуши въ 34 минути, прѣзъ което врѣме то прѣминува прѣзъ рѣцѣтъ на 69 чловѣка и прѣзъ 15 машини.

КНИЖНИНА.

Въ ред. ся получиха слѣдующитѣ списания и вѣстници. *Домашенъ Приятель*, мѣс. нл. сп. за наука, религия, промышленность и домакинство, год. X., бр. 6 и Самоковъ.

Ижтественикъ, мѣс. нл. сп. по ижтествията и географическитѣ открития, год. III бр. 2 и 3. София.

Медцински Сборникъ, сп. на Българ. лѣкари, год. IV., бр. 6. София.

Българка, мѣс. нл. домашно списание. год. III, кн. 1, 2, 3., Чирпанъ.

Животъ, мѣсячно научно-литературно списание год. I кн. 9 Сливенъ.

Пролѣтъ, мѣс. нл. списание за дѣца, год. VII., кн. 9, 10, Ломъ.

Вѣчно Училище, мѣс. обществено — въспитателно списание за родители и учители, год. I. кн. 9. с. Дияли Ташъ. (Разградско).

Проповѣди. Павелъ апостолъ Исусъ Христовъ и Рѣка съ рѣка. Прѣводъ отъ Английски. Издание на Еван. църква, Казанлъкъ.

Младина, научно-забавителенъ вѣстникъ съ картини за младежитѣ отъ двата пола. год. VII., кн. 9, 10, Казанлъкъ. *Сѣмъ*, популярно нл. сп. за земледѣлие и скотовѣдство, год. II. кн. 14 и 15, Варна.

Вѣстници: «България», «Сила», «Руй», «Мпръ», «Свобода», «Народни Права», «Редолюбецъ», «Знаме», «Свѣтъ», «Учителски Другаръ», «Женски Свѣтъ», «Орало», «Дунавски Извѣстия», «Варненски Общински Вѣстникъ», «Русенски Търговски Курьеръ», «Новодивъ», «Зорница», «Дѣководитель», «Странжа», «Pandaia».